

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoE/245/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112226162
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kmeťová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6112226162.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v exekučnej veci oprávneného N.. W. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, XXX XX X. X., v konaní právne zastúpeného JUDr. Ivom Osvaldom, advokátom so sídlom Trhová 1, 960 01 Zvolen, proti povinnému T.. O. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, XXX XX X. X., o výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletým K. G., nar. XX.XX.XXXX, maloletý bytom ako matka, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v X. X., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 34 Em/6/2012-141 zo dňa 3. júna 2013, v senáte jednohlasne takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 34 Em/6/2012-141 zo dňa 3. júna 2013 p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

Napadnutým rozhodnutím zastavil okresný súd výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletým dieťaťom z dôvodu, že vyhlásil výkon rozhodnutia o styku oprávneného otca s maloletým dieťaťom za neprípustný. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že výkon rozhodnutia s maloletým dieťaťom je vedený na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 33P/117/2010-63 zo dňa 28. októbra 2010, ktorým bola schválená rodičovská dohoda o úprave styku otca s maloletým v tomto znení:

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom K. G., nar. XX.XX.XXXX každý týždeň v stredu okrem letných prázdnin počas mesiaca júla toho ktorého roku v čase od 16.00 hod do 7.30 hod. nasledujúceho dňa.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom K. G., nar. XX.XX.XXXX každý párný týždeň od piatku v čase od 16.00 hod do nedele do 17.00 hod.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom K. G., nar. XX.XX.XXXX každý rok počas letných prázdnin každý druhý júlový týždeň od pondelka v čase od 10.00 hod. do nedele nasledujúceho tretieho júlového týždňa do 17.00 hod. a každý rok v mesiaci august od 25.08. v čase od 10.00 hod. do 31.08. do 17.00 hod.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom K. G., nar. XX.XX.XXXX každý párný rok počas Vianočných sviatkov od 24.12. v čase od 10.00 hod. do 26.12. do 17.00 hod. a každý nepárny rok počas vianočných sviatkov od 27.12 v čase od 10.00 hod. do 01.01. nasledujúceho roka do 17.00 hod.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom K. G., nar. XX.XX.XXXX každý nepárny rok počas Veľkonočných sviatkov od piatku v čase od 16.00 hod. do nedele do 17.00. hod.

Oprávnený otec maloletého návrh na výkon rozhodnutia odôvodnil tým, že povinná matka odmieta umožniť styk otca s maloletým a to vraj z dôvodu, že maloletý odmieta ísť k otcovi. Navrhovateľ sa vyjadril, že povinná matka úmyselne dieťa neodovzdáva pod rôznymi zámienkami. Správanie matky považuje za účelové, vychádzajúce z toho, že oprávnený požiadal o striedavú starostlivosť. Z uvedených dôvodov v návrhu žiadal, aby súd povinnú matku upozornil na následky neplnenia povinností stanovených v rozhodnutí Okresného súdu Banská Bystrica. V prípade, že povinná matka nebude rešpektovať súdne rozhodnutie, navrhol nariadiť výkon rozhodnutia s tým, že povinnej budú ukladané pokuty za neplnenie a nerešpektovanie právoplatného a vykonateľného rozhodnutia. Povinná vo vyjadrení k návrhu na výkon rozhodnutia uviedla, že je pravdou, že styk otca sa v dňoch 19.10.2012 až 21.10.2012 a v stredu 24.10.2012 neuskutočnil a to z dôvodu, že maloletý K. odmieta chodiť k otcovi a ona tento názor a vôľu syna rešpektuje. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, v danej veci mal za preukázané, že v tomto prípade nie je možné rozhodnutie vykonať. Dôvodom nevykonania je v súčasnosti vo výraznej miere narušený vzťah oprávneného otca s maloletým a zlyhávajúca vzájomnej komunikácie medzi rodičmi maloletého, týkajúcej sa realizácie styku. V danej veci súd zbral do úvahy predovšetkým výpoveď maloletého, nakoľko má za to, že maloletý je už natoľko vyspelý, že je schopný vyjadriť svoj názor s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť. Maloletý v súčasnosti odmieta stretnutia s otcom, nátlak, ktorému je maloletý vystavený pri odovzdávaní na styk, má za následok väčšie odmietanie a odpor (maloletý sa vyjadril, že buď si ublíži sám, resp. ublíži otcovi). Po zhodnotení vyššie uvedeného možno za danej situácie skonštatovať, že nútenie maloletého k stretávaniu sa s oprávneným môže mať negatívne dôsledky na vývoj vzťahu dieťaťa k otcovi, ako aj na budúci duševný a citový vývoj dieťaťa. V danej veci mal súd za preukázané, že povinná matka nebráni styku maloletého dieťaťa s oprávneným otcom, práve naopak, dieťa motivuje a snaží sa ho presvedčiť na stretávanie sa s otcom, svoje názory sa mu nesnaží vnucovať. Súd v rozhodnutí o zastavení výkonu rozhodnutia ďalej uviedol, že nakoľko má za dokázané, že matka maloletého, ani orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately nepodali na súd návrh na zmenu úpravy práv a povinností k maloletému (zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom), zároveň súd podal podnet na začatie konania o zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom.

O trovách prvostupňového konania okresný súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo začať aj bez návrhu.

Proti uzneseniu prvostupňového súdu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil ako nedôvodné a nezákonné pretože nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a vec vrátil okresnému súdu s tým, že právoplatné súdne rozhodnutie je potrebné dodržiavať. Popríklad by mohol okresný súd doplniť dokazovanie o nezávislý objektívny znalecký posudok a vyhotovenie novej správy. Až na základe až takto vykonaného dokazovania je možné vo veci výkonu rozhodnutia objektívne a spravodlivo rozhodnúť. Oprávnený v odvolaní uviedol, že nemožno súhlasiť s výrokom okresného súdu, že výkon rozhodnutia je neprípustný, ani s tým, aby konanie bolo zastavené. Poukázal na to, že v priebehu konania bolo dokázané, že styk nebol realizovaný v zmysle právoplatného súdneho rozhodnutia. Rovnako ako v prvostupňovom konaní zdôraznil, že nerealizovanie styku s maloletým synom, ktorému bránila samotná matka maloletého, bolo účelové v snahe ovplyvniť konania, ktoré prebiehali na Okresnom súde v Banskej Bystrici, z ktorých vyplýva jednoznačná snaha matky získať syna pre seba a neumožňovať mu kontakt s ním. Pripomenul, že po celú dobu prejavoval a prejavuje záujem o styk s maloletým. Poukázal na skutočnosť, že po rozhodnutí okresného súdu o neprípustnosti výkonu rozhodnutia došlo zo strany matky maloletého k zmareniu styku otca s maloletým synom. Zrekapituloval dátumy, v ktorých od 19.10.2012 do 10.03.2013 neprišlo k styku medzi otcom a maloletým. Poprel že by o syna stratil záujem, ako to matka prezentovala v konaní. Namietol relevantnosť správy z poradensko-psychologického procesu na ÚPSVaR s tým, že on sa sedení zúčastňoval pravidelne, povinnosť navštevovať CPPS na ÚPSVaR mu bola nariadená rozsudkom č. 31P/132/2011 zo dňa 09.11.2012 počas dvanástich mesiacov, takže mu táto povinnosť zanikla dňa 09.12.2012. Preto má za to, že správa z 24.01.2013 nie je relevantná a nemôže byť braná ako záver poradensko-psychologického procesu, keďže v tom čase už nebolo nariadené navštevovať ho. Ďalej upozornil, že táto správa z ktorej okresný súd vychádzal v odôvodnení napadnutého rozhodnutia je stará 5 mesiacov, vznikla v čase 24.01.2013, keď mu bolo marené stretávanie sa so synom a na druhej strane nebol na tento pohovor so synom prizvaný, na rozdiel od matky. Poukázal na skutočnosť, že v čase od 25.03. do 31.03. zabezpečoval starostlivosť o syna, ktorý nemal problém byť

s ním v spoločnej domácnosti spolu s otcovou priateľkou a jej X ročnou dcérou, s ktorou má syn dobrý vzťah. Namietol tiež priebeh výsluchu a prístup pracovníkov ÚPSVaR, ako aj prístup psychologičky Q. W.. Uviedol, že ich prístup považuje za zaujatý a to podľa spôsobu vykonávania jednotlivých pohovorov. Má za to, že prejavujú snahu pomôcť matke maloletého, aby mu nebolo umožnené stretávať sa s maloletým synom. Ich správu považuje za vykonštruovanú v prospech matky. Uviedol, že pokiaľ okresný súd v odôvodnení poukazuje na Dohovor o právach dieťaťa, tak musí objektívne skúmať, či sú mu umožnené aj pravidelné osobné kontakty s obidvoma rodičmi s tým, že práva a povinnosti rodičov by mali byť rovnaké a nemal by prevažovať záujem jedného rodiča proti druhému. Ďalej namietol skutočnosť, že okresný súd sám inicioval nové konanie o úpravu styku maloletého. Podľa názoru odvolateľa nemal okresný súd dostatok podkladov a dôkazov na takýto postup, čím mu v podstate bráni v kontakte a styku s maloletým synom a v realizácii právoplatného rozhodnutia.

K odvolaniu podal písomné vyjadrenie kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že maloletý K. na referáte poradensko-psychologických služieb úradu vyslovil názor, na základe ktorého možno konštatovať, že vzťah maloletého k otcovi sa tak naštrbil, že maloletý toho času úplne odmieta stretávanie sa so svojím otcom. Ak by tieto stretnutia prebiehali proti vôli maloletého dieťaťa, mohlo by to mať veľmi negatívny dosah na vnútorné prežívanie dieťaťa, a teda aj na psychický a osobnostný vývin maloletého. Vzhľadom na uvedené skutočnosti úrad odporučil uznesenie súdu potvrdiť ako vecne správne.

K odvolaniu oprávneného sa vyjadrila aj povinná, ktorá uviedla, že K. sa s otcom odmieta stretávať, odmieta akýkoľvek kontakt. Ona ako povinná osoba musí syna na stretnutie s otcom pripraviť a toto úmyselne nemariť. Syn je dostatočne rozumovo vyspelý, aby si vedel vybrať spôsob a formu trávenia svojho voľného času. Prítomnosť aj druhého rodiča po rozvoje je náležitá a potrebná, ale len za toho predpokladu, že je splnená podmienka dobrého vzájomného vzťahu neublížovania otca voči maloletému. V prípade narušenia ich vzájomného vzťahu existuje viacero spôsobov ako túto situáciu riešiť. Keďže bývalý manžel sa rozhodol dobrovoľne bojkotovať akékoľvek úsilie o pomoc - osobné aj profesionálne, myslí si, že je na synovi aby si vybral. Nikto nemôže dieťa nútiť a diktovať jeho najlepší záujem, iba dieťa samotné. Uviedla tiež, že syn sa v súčasnosti s otcom nestretáva, neberie mu telefóny a odmieta s ním komunikovať. Poukázala na skutočnosť, že Okresný súd Banská Bystrica začal z vlastnej iniciatívy konanie vo veci úpravy styku otca s maloletým pod sp. zn. 32/177/2013.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací vec prejednal podľa ust. § 212 ods. 1 a 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 33P/117/2010-63 zo dňa 28.10.2010 súd schválil rodičovskú dohodu o úprave styku otca s maloletým dieťaťom K. G., nar. XX.XX.XXXX. Už dňa 12.04.2011 matka podala návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým chcela, aby súd zakázal styk otca s maloletým synom. Tento návrh okresný súd uznesením zo dňa 14.04.2011 zamietol ako právne nedôvodný, keďže neboli preukázané skutočnosti, ktoré by vážne zasahovali do vývoja a zdravotného stavu maloletého dieťaťa. Uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 31P/118/2011-8 zo dňa 02.06.2011 súd dočasne obmedzil styk otca s maloletým dieťaťom upraveným rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 33P/117/2010-63 zo dňa 28.10.2010 tak, že otec bol oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom K. G., nar. XX.XX.XXXX každý týždeň v stredu v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. a každý párný týždeň v sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod., a každý párný týždeň v nedeľu od 9.00 hod. do 18.00 hod. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17CoP/42/2011-23 zo dňa 19.07.2011 bolo uznesenie Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 31P/118/2011-8 zo dňa 02.06.2011 zmenené tak, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Naďalej tak platí úprava styku maloletého s otcom v zmysle rodičovskej dohody zo dňa 28.10.2010. Podaním, doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 23.05.2011 otec podal návrh na výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletým. Okresný súd Banská Bystrica uznesením č. k. 32Em/1/2011-103 zo dňa 02.03.2012, návrh zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení súd uviedol, že nakoľko má súd za preukázané, že k realizácii styku oprávneného s maloletým neprišlo v prípadoch choroby dieťaťa, porušenie povinnosti povinnej bolo len ojedinelé a z dôvodu odlišného názoru rodičov maloletého ohľadom súdnych rozhodnutí, súd rozhodol tak, že návrh otca na výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletým dieťaťom zamietol.

Toto uznesenie sa stalo právoplatným dňa 20.04.2012. Podaním, doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 25.10.2012 otec podal nový návrh na výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletým K. G.. Ako uviedol, dňa 19.10.2012 mu odporkyňa odmietla styk so synom z dôvodu, že syn plače a že si ho ponechá cez víkend, pričom syn mal o stretnutie s ním záujem, čo mu matka neumožnila. Na jeho telefonickú výzvu nereagovala. Dňa 24.10.2012 mu opätovne odporkyňa odmietla styk so synom z dôvodu, že mu ho nedá, lebo syn s ním nechcel odísť. Preto požiadal, aby súd písomne vyzval matku maloletého aby sa súdnemu rozhodnutiu podrobila a v prípade ak nebude rešpektovať súdne rozhodnutie navrhla nariadiť výkon rozhodnutia tým, že matke budú ukladané pokuty za neplnenie a nerešpektovanie právoplatného rozsudku. Pre prípad, že by takéto upozornenie formou pokuty bolo bezúčelné navrhol, aby súd v súčinnosti s príslušným orgánom obce, prípadne so štátnym orgánom zariadil odňatie dieťaťa matke v čase, keď podľa rozsudku je oprávnený stýkať sa s ním a postaral by sa o jeho odovzdanie jeho osobe. Otec vo viacnásobných písomných podaniach, doručovaných okresnému súdu uvádzal, že matka syna nepripravuje na stretnutie, z toho dôvodu si ho on nemôže prevziať. Správanie zo strany matky považuje za účelové a tendenčné, ako uviedol v podaní zo dňa 16.11.2012 exmanželka s ním nekomunikuje, nedáva syna k telefónu, nemá akým spôsobom vplývať na psychický vývoj syna. Uviedol, že chodí po syna na miesto bydliska matky, ale matka na jeho SMS správy a telefonické výzvy nereaguje. Z toho dôvodu bol nútený o marení rozsudku informovať ORPZ SR Banská Bystrica - Západ, ktorí to evidovali ako priestupky proti občianskemu spolunažívaniu. Súd v zmysle odvolania skúmal predovšetkým vyjadrenia rodičov vzhľadom na dátumy, ktoré otec v odvolaní uviedol ako čas, kedy nebol realizovaný styk v zmysle rozhodnutia okresného súdu. Podľa vyjadrení matky v dátume 19.10. až 21.10. sa syn styku s otcom bránil, od rána matku presviedčal aby k otcovi nemusel ísť. Otec prišiel po syna domov, ale syn nechcel ísť ani pred bytovku. Matka navrhla otcovi, aby prišiel po syna v sobotu, a prípadne by mohol ostať u neho do pondelka, otec ale túto alternatívu odmietol. Dňa 24.10. podľa vyjadrenia matky syn matku žiadal, aby prišla pre neho do školy, kde ho vyzdvihla a otcovi to oznámila. Otec do miesta bydliska matky v ten deň neprišiel. Matka upozornila, že následne dňa 31.10. sa styk otca s maloletým realizoval, otec si prišiel po dieťa o 16.00 hod., ale o 18.00 hod. dieťa vrátil matke, nakoľko maloletý po celý čas plakal. Následne styk neprebehol v dňoch 02. - 04.11. 2012. Podľa vyjadrenia matky si otec mal maloletého vyzdvihnúť 02.11.2012 pred jej bydliskom, keďže boli prázdniny. Maloletý mal zbalené všetky veci, bol pripravený, ale keď otec prišiel, K. mu ušiel. Cez víkend otec syna nekontaktoval, syn mu dva krát telefonoval, otec telefón nedvíhal ani nevolal naspäť. Následne sa styk otca so synom realizoval v dňoch 28.11, 01. - 02.12, 05.12., 12.12., 14. -16.12., 21.- 26.12. Otec v odvolaní upozornil, že ďalší dátum kedy sa styk s maloletým nerealizoval v zmysle rozhodnutia bol od 02.01. do 03.01.2013. Matka uviedla, že v stredu 02.01.2013 otec prišiel po dieťa, ktoré bolo riadne pripravené. Maloletý vedel že ide k otcovi, od rána plakal, zakaždým keď ho matka upovedomila, že otec pre neho príde, odmietol ísť dole. Keď s dieťaťom čakala pred bytovkou otec ani nevyšiel z auta, spýtal sa iba či ide alebo nie a keď maloletý povedal otcovi že neide, otec odišiel. Následne bol maloletý u otca cez víkend od 11.-13.01.2013, podľa vyjadrenia matky v úradnom zázname z pohovoru na ÚPSVaR zo dňa 14.01.2013 prišiel syn od otca úplne rozhodný, keď prišiel začal plakať a povedal, aby ho tam už matka nedávala. Bol smutný, bez nálady, úplne skleslý. Matka nemala informácie od otca o tom, čo sa udialo. Po tomto incidente až do marca 2013 stretnutie maloletého s otcom neprebíhalo. Otec vo vyjadrení zo dňa 17.01.2013 uviedol, že pokiaľ si syna preberá v základnej škole, nie je žiaden problém, syn ide s radosťou s ním, komunikuje a teší sa zo stretnutia s ním aj s jeho rodinou. K problémom dochádza, keď si má syna prebrať v mieste bydliska, buď tam matka so synom vôbec nepríde, alebo vôbec nedvíha telefón. Toto vyjadrenie je v rozpore s vyjadreniami matky, ktorá uvádza, že dieťa v čase keď má nariadený styk s otcom od rána prejavuje neochotu. Matka v tejto súvislosti uvádza incident zo dňa 08.02.2013, keď si mal otec dieťa vyzdvihnúť zo školy a stráviť s ním čas do nedele 10.02.2013. Syn však zo školského klubu odmietol s otcom odísť, takže pre dieťa musela prísť matka. Oprávnený v odvolaní uvádza aj tieto dni medzi tými, kedy mu bol o bránené v styku so synom. Skutočnosť, že syn odmietol v daný deň odísť zo školy s otcom potvrdil sám oprávnený vo vyjadrení zo dňa 15.02.2013 kedy uviedol, že syn je v súčasnosti tak hrubo zmanipulovaný matkou a jej citovými výlevmi, že keď bol v piatok 08.02.2013 po neho v škole, správval sa k nemu ako k cudziemu človeku a nechcel ísť s ním. Zároveň otec v písomnom podaní zo dňa 17.01.2013 pripustil, že syn mu opakovane vravel, že pôjde k nemu len vtedy, keď nebude u neho jeho partnerka a ani jej dcérka. Toto vyjadrenie dieťaťa pripisuje žiarlivosti matky maloletého. Má za to, že matka nie je zmierená s faktom, že už žije v novom partnerskom vzťahu, kde s priateľkou vychováva aj X ročnú dcéru. Po dvojmesačnej prestávke styku od 16.01.2013 do 12.03.2013 sa styk otca s maloletým opäť začal realizovať 13.03.2013 v zmysle právoplatného rozsudku. V dňoch 25.03.2013 do 28.03.2013 v čase keď bola matka hospitalizovaná v nemocnici, dieťa zotrvalo v domácnosti otca. Syn bol s otcom s jednodňovou prestávkou vyše jedného týždňa.

Ako odvolací súd zo spisového materiálu ďalej zistil, rodina je dlhodobo v sledovaní Odboru sociálnych vecí a rodiny ÚPSVaR v X. X. a maloletý v predchádzajúcom období absolvoval psychologické vyšetrenie, aj mal možnosť vyjadriť sa v prítomnosti kolíznej opatrovníčky k prebiehajúcej konaníu. Súd sa oboznámil so správou psychologického vyšetrenia L.. Y. R., psychologičky zo dňa 24.05.2011, ktorá už v tomto rannom veku dieťaťa (X roky) uviedla, že voči otcovi prejavene postoje zo strany dieťaťa sú ambivalentné, čo naznačuje prežívaný konflikt dieťaťa medzi pozornosťou, ktorú otec dieťaťu venuje a negatívnymi postojmi voči matke, ktoré otec pred dieťaťom prezentuje. V závere upozornila, že psychologickým vyšetrením bola preukázaná symptomatológia neurotizácie osobnostného vývoja dieťaťa, zvýšená psychická labilita determinovaná dlhodobo prevládajúcou a aktuálne akcentovanou konfliktovosťou rodičov. Pri nedostatočnej sanácii situácie odporúčala zväženie súdnoznaleckého vyšetrenia dieťaťa a rodičov, keďže pri zachovaní aktuálneho stavu je výrazne ohrozený osobnostný vývoj dieťaťa. Súd sa tiež oboznámil so závermi poradensko-psychologického procesu, vedeného L.. Q. W., ktoré otec napadol v odvolaní ako zaujaté. V záveroch zo dňa 29.11.2012 je uvedené, že maloletý sa cíti istejší a má silnejšiu sebadôveru pri matke. Pocit istoty a bezpečia pri otcovi je slabší, maloletý má pri otcovi pocit poníženia a zníženého sebavedomia. Situácie, ktoré sú pre otca banálne, sú ale pre maloletého významné a emocionálne silné. Maloletý vníma negatívny postoj otca k matke, prežíva situácie ktoré sú preňho emocionálne zaťažujúce a z toho dôvodu môže dochádzať k neprimeranému správaniu maloletého. Otec svoje vnútorné prežívanie svojím správaním a neverbálnym postojom prenáša na maloletého. Komunikácia rodičov nie je efektívna a nie je založená na vzájomnej rodičovskej spolupráci a dôvere, ale na vyjadrovaní si a presadzovaní si vlastných postojov a dokazovaní si vlastnej pravdy. V záveroch poradensko-psychologického procesu zo dňa 24.01.2013 je uvedené, že na odbornom sedení s maloletým K. 23.01.2013 sa maloletý vyjadril, že sa nechce stretávať s otcom, „pri otcovi je zle, otec tvrdí že ja ako jeho syn klamem, lebo jemu poviem iné veci ako mame alebo Vám. Jemu nemôžem povedať všetko, lebo oco sa potom hnevá a ja sa bojím. Ja plačem a oco sa smeje. Aj dnes poobede mám ísť k nemu, ale ja nechcem. Otec minule povedal keď som nechcel ísť k nemu, že ak ešte raz nepôjdem, tak potom nebudem chodiť vôbec, že už viacej nepríde pre mňa. To by bolo dobre. Ak nepôjdem dnes tak bude pokoj, veď oco to povedal.“ Ďalej je tam uvedené, že v správaní maloletého sa začínajú prejavovať neurotické prejavy - tras, plač, nespavosť, nepokoj, podráždenosť - na čo upozorňoval aj otec v minulosti a prejavy boli aj počas poradenského procesu. Z odborného psychologického hľadiska maloletý prežíva situácie s otcom ako silne traumatizujúce, ktoré môžu mať negatívne dôsledky v psychickom a osobnostnom vývine maloletého. Neodporúča samostatné stretnutia otca s maloletým, ale len za prítomnosti inej nezainteresovanej osoby.

Podľa § 268 ods. 1 písm. e) O. s. p. výkon rozhodnutia sa zastaví, ak výkon rozhodnutia bol súdom vyhlásený za neprípustný, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý rozhodnutie nemožno vykonať.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť samostatne vyjadriť svoj názor má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú v konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názorom maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa čl. 9 bod 3 Dohovoru o právach dieťaťa štáty musia rešpektovať právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo obidvoch rodičov, udržiavať osobné vzťahy a pravidelný priamy styk s obidvoma z nich okrem prípadu, keby to bolo v rozpore s najlepšimi záujmami dieťaťa.

Odvolací súd sa zaoberal námietkami oprávneného uvedenými v odvolaní. Ako súd zistil, v dátumoch uvedených v odvolaní otca 19.-21.10.2012; 24.10.-25.10.2012; 02.11.-04.11.2012; 14.11.-15.11.2012; 02.01.-03.01.2013; 23.01.-24.01.2013; 25.01.-27.01.2013; 06.02.-07.02.2013; 08.02. 10.02.2013 a 08.03. -10.03.2013 objektívne neprišlo k styku otca s maloletým K. G. napriek tomu, že toto právo otcovi vyplývalo z platného rozhodnutia Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 33P/117/2010-63 zo dňa 28.10.2010. Súd preto skúmal dôvody, z akých k rešpektovaniu právoplatného rozhodnutia neprišlo. Ako súd zistil zo spisového materiálu v dňoch 19.10.2012, 02.11.2012, 02.01.2013 bolo dieťa objektívne pripravené na stretnutie s otcom, avšak samé tento styk s otcom odmietlo, čo otec rešpektoval a odišiel.

Od januára do 13.01.2013 stretnutia otca so synom neprebíhali. Ohľadom dňa 24.10.2012 je rozpor v tvrdení rodičov, keďže otec tvrdí, že matka mu dieťa neodovzdala a matka tvrdí, že otec do miesta bydliska matky neprišiel. Ohľadom dňa 08.02.2013 je zhoda v tvrdení rodičov, v zmysle ktorej dieťa samé priamo odmietlo odísť zo školského klubu s otcom, o čom musela vychovávateľka telefonicky informovať matku, ktorá následne po dieťa prišla a dieťa vyzdvihla. Na základe týchto informácií je zrejmé, že obrana matky, podľa ktorej ona nebráni v stretávaní dieťaťa s otcom a plní svoju povinnosť dieťa motivovať a pripraviť na stretnutia nie je účelová. Je to dieťa samé, kto od jesene 2012 styk s otcom odmieta. V tejto súvislosti súd poukazuje na skutočnosť, že výkon rozhodnutia má smerovať k donúteniu povinného aby plnil povinnosť, na ktorú bol právoplatným rozhodnutím zaviazaný. Matka ako povinná plní svoju časť povinnosti, dieťa na styk motivuje a pripravuje. Prípadné rozhodnutie o realizácii výkonu rozhodnutia by tak v konečnom dôsledku nesmerovalo voči matke ako povinnej, ale v prípade násilného odňatia dieťaťa matke a odovzdania otcovi v čase úpravy styku by postihlo dieťa. Súd má pritom za preukázané, že vzťah medzi otcom a dieťaťom je v tomto období silne narušený. Ako je zrejmé zo správy z psychologického vyšetrenia dieťaťa zo dňa 24.05.2011, už v tomto čase boli postoje dieťaťa k otcovi ambivalentné a žiaľ sa prognóza zhoršenia vzťahov potvrdila. Súd má pri tom za to, že otec má k dieťaťu silný citový vzťah, v opačnom prípade by nevyvíjal tak intenzívnu snahu osobne sa k dieťaťu venovať a využívať v rodičovskej dohode vymedzený rozsah stretávania sa. Je však zároveň zrejmé, že otec si neuvedomuje, ktoré prejavy jeho správania vyvolávajú v maloletom odozvu natoľko silnú, že výrazne negatívne vplýva na psychickú rovnováhu dieťaťa čo sa začína prejavovať v psycho-somatickej rovine (záchvaty plaču, trasenie sa, psychické rozpoloženie po návrate od otca). Tvrdenie otca, že syn s ním ide rád, pokiaľ odchádza zo školy a nie od matky, je v rozpore s incidentom v školskom klube, kde matka nebola prítomná a dieťa odmietlo s otcom odísť. Otec tiež protichodne tvrdí, že dieťa má pozitívny vzťah k jeho rodine a zároveň sám uvádza že sa pred ním vyjadriť, že pôjde k nemu len vtedy, keď nebude u neho jeho partnerka a ani jej dcérka. Matka pritom pri pohovore na ÚPSVaR v X. X. dňa 28.11.2012 uviedla, že syn jej hovorí, že má otca rád, rád by k nemu chodil, ak by sa zmenil a „nerozprával by hlúpostiny“. Z toho má súd za zrejmé, že v dieťati je naďalej prítomný citový základ na ktorom bude možné vybudovať stabilný vzťah s otcom, avšak v tomto štádiu už to nebude možné bez pomoci odborníka, ktorý by mohol otca aj syna vhodne viesť pri hľadaní cesty k sebe.

Otec opakovane v konaní pripisuje prejavy dieťaťa tomu, že je manipulované matkou, ktorá podľa jeho názoru nespracovala rozchod rodičov, prejavuje sa voči otcovej novej rodine žiarlivo a dieťa manipuluje aby otca odmietalo a mala ho len pre seba. Súd sa s týmto názorom otca nestotožnil. Má za preukázané, že matka sa v priebehu roka 2012 aktívne zúčastňovala psychologického poradenstva - ktoré bolo ukončené z iniciatívy otca - a mala snahu vznikajúci problém odmietania otca dieťaťom riešiť v pri jeho prvých prejavoch. Akceptovala týždenný pobyt dieťaťa u otca v čase Vianoc, rovnako ako v čase vlastnej hospitalizácie, i keď by si nepochybne vedela starostlivosť o dieťa zariadiť iným spôsobom. V sledovanom období zabezpečila, aby dieťa trávil s otcom čas riadne podľa právoplatného rozhodnutia súdu (28.11.2012, 01.02.2012, 05.12.2012, 12.12.2012, 14-16.12.2012, 21-26.12.2012, ako aj v období marca 2013) nepotvrdili sa tak podozrenia, ktoré otec vyslovil na jej adresu, že dieťa vedome odmieta otcovi dávať, manipuluje ho a bráni mu v styku s ním. Skutočnosť, že je to syn, ktorý odmieta stretnutia s otcom, potvrdzuje aj situácia zo dňa 31.10.2012, kedy si otec prevzal dieťa riadne v rámci úpravy styku a po dvoch hodinách ho matke vrátil s tým, že dieťa plače a odmieta s ním zotrvať. Dieťa tak doviedol matke do práce, čo aj matke samotnej spôsobuje komplikácie pokiaľ si musí zariadiť svoj osobný život. Preto je zrejmé, že realizácia styku za takých okolností, ako bola upravená v roku 2010 v súčasnosti neprichádza do úvahy. Dôvod prečo rozhodnutie súdu nie je realizované spočíva v odmietaní dieťaťa tráviť čas so svojím otcom a odvolací súd sa v tomto zmysle stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že v tomto prípade nie je možné rozhodnutie vykonať. Nariadenie výkonu rozhodnutia ukladaním pokút matke by dôvod, pre ktorý dieťa odmieta styk s otcom žiadnym spôsobom neodstránilo. Ohľadom druhého návrhu otca, ktorý navrhol, aby v prípade ak by upozornenie formou pokuty bolo bezúčelné, súd zariadil odňatie dieťaťa matke v čase, kedy je podľa rozsudku oprávnený stykať sa s ním a postaral sa o jeho odovzdanie otcovi, súd takýto postup považuje za neprípustný vzhľadom na stanovisko a pocity dieťaťa. Dieťa svoj názor vyjadrilo ústne v prítomnosti kolíznej opatrovníčky dňa 23.01.2013 za prítomnosti L. Q. W., psychologičky RPPS ÚPSVaR X. X., kedy výslovne uviedlo, že sa s otcom stretávať nechce. Postoj dieťaťa sa však dá odvodiť aj zo situácie, kedy odmietlo odísť zo školského klubu s otcom a z ďalších situácií, kedy bolo riadne pripravené a zbalené, čakalo na príchod otca, avšak po jeho príchode odmietlo nastúpiť do auta a odísť s otcom, rovnako ako zo situácie, kedy ho otec prevzal a po dvoch hodinách ho vrátil matke s tým, že plače a odmieta s

otcom ostať. Pokiaľ v odvolaní otec namieta zaujatosť psychologičky RPPS a namieta tiež, že dieťa sa na jeho adresu odmietavo vyjadrilo pri pohovore na ktorý nebol predvolaný, súd konštatuje, že okrem verbalizovaného odmietnutia stretávania sa s otcom je nevyhnutné prihliadať tiež na vyššie uvedené situácie, kedy dieťa svojím správaním jednoznačne dalo najavo svoje stanovisko, pričom minimálne v školskom klube nemohlo byť bezprostredne ovplyvňované matkou tak, ako otec tvrdí, že sa to deje po celý čas. Preto súd má za to, že stanovisko psychológa, podľa ktorého sa v správaní začínajú prejavovať neurotické prejavy, tras, plač, nespavosť, nepokoj, podráždenosť, je nutné brať do úvahy. Súd ich považuje za objektívne a vzhľadom na záujem dieťaťa je nevyhnutné začať situáciu následne riešiť spôsobom, ktorý bude viesť k upokojeniu a stabilizácii psychiky dieťaťa.

Oprávnený v odvolaní navrhol nariadiť okresnému súdu vykonanie znaleckého dokazovania. Ako súd zistil z predložených dokumentov, počnúc správou z psychologického vyšetrenia dňa 24.04.2011, kedy bolo po prvý krát navrhnuté súdnoznalecké vyšetrenie dieťaťa aj rodičov, sa návrh na súdnoznalecké vyšetrenie opakoval aj v závere psychologicko-poradenského procesu psychologičky RPPS zo dňa 24.01.2013 a matka v konaní tiež uviedla, že by sa mu nebránila. Takáto forma dokazovania však prináleží základnému nachádzaciemu konaniu (teda konaniu o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom) a nie konaniu vykonávajúcemu (exekučnému). Výsledok znaleckého dokazovania môže mať zmysel pre úpravu formy stretávania sa, resp. jeho rozsahu. V prípade právoplatného a vykonateľného rozhodnutia znalecké dokazovanie nemôže slúžiť na jeho prípadnú revíziu. Úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu je z hľadiska práva špecifická tým, že v prípade, ak sa zásadným spôsobom zmenia okolnosti ktoré viedli k súčasnej úprave, súd môže aj z vlastnej iniciatívy začať nové konanie, v ktorom v záujme maloletého doposiaľ platné rozhodnutie zmení. Ako matka informovala vo vyjadrení sa k odvolaniu otca, Okresný súd Banská Bystrica z vlastnej iniciatívy začal konanie vo veci úpravy styku otca s maloletým pod sp. zn. 32P/177/2013. Bude preto na zvážení okresného súdu, či v tomto konaní bude príslušné znalecké dokazovanie nariadené. Oprávnený v odvolaní namietol skutočnosť, že okresný súd sám inicioval nové konanie o úpravu styku maloletého. Podľa názoru odvolateľa nemal okresný súd dostatok podkladov a dôkazov na takýto postup, čím mu v podstate bráni v kontakte a styku s maloletým synom a v realizácii právoplatného rozhodnutia. Odvolací súd odvolateľa upozorňuje, že aj pokiaľ okresný súd z úradnej moci začal nové konanie o úprave styku, samo o sebe to nebráni realizácii právoplatného rozhodnutia. Jeho výkonu aktuálne bráni postoj a duševné rozpoloženie dieťaťa.

Oprávnený v odvolaní uviedol, že pokiaľ matka tvrdí, o syna stratil záujem, tieto tvrdenia sú účelové. Ako odvolací súd poznamenal vyššie, v konaní má za preukázané, že otec prejavuje o dieťa úprimný záujem, a preto rozhodnutie o zastavení výkonu rozhodnutia nevychádza zo zistení, že by otec záujem o dieťa neprejavoval.

Ohľadom námietky oprávneného, že správa z ÚPSVaR z 24.01.2013 nie je relevantná, keďže bola vydaná až po uplynutí doby 12 mesiacov, odkedy bola nariadená rodičom účasť na poradensko-psychologickom procese, táto námietka otca je nedôvodná, keďže súd má právo vyžiadať si správu z poradensko-psychologického procesu kedykoľvek a nie je to viazané na konkrétnu lehotu. V tejto súvislosti súd pripomína, že to bol otec, ktorý sám ukončil svoju účasť na spoločných sedeniach v priebehu novembra 2012 napriek tomu, že dožiadanie okresného súdu na spoluprácu rodičov bolo stanovené do januára 2013.

Oprávnený v odvolaní namietol, že správa, o ktorú sa opiera rozhodnutie okresného súdu je stará 5 mesiacov a podľa jeho názoru je vykonštruovaná v prospech matky a ohľadom vypočutia maloletého dieťaťa namietol, že vzniklo v čase 24.01.2013, keď mu bolo marené v stretávaní sa so synom a na druhej strane nebol na tento pohovor so synom vôbec prizvaný na rozdiel od matky. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že napadnuté ústne vyjadrenie je potvrdené aj faktickým správaním sa dieťaťa. Pre rozhodnutie o zastavení exekúcie ako neprípustnej sú smerodajné tieto objektívne zistenia (odmietanie otca dieťaťom a jeho následky na psychiku dieťaťa). Pokiaľ psychologička v svojom vyjadrení uviedla zároveň charakteristiku otca s ktorou sa otec nestotožňuje, súd v exekučnom konaní nevyhodnocuje charakterové znaky rodičov ani nehodnotí ich osobnosť. To je úlohou konania pri rozhodnutí o úprave styku. Súd pri zvážení prípustnosti exekúcie vyhodnocuje objektívne zistenú skutočnosť, že dieťa styk s otcom odmieta a vedomie o tom, že je povinné sa s otcom stretávať v ňom

vyvoláva tras, plač, nespavosť, nepokojnosť, podráždenosť. Tieto prejavy u dieťaťa v priebehu konania gradovali až do stavu, kedy syn matke uviedol, že „pokiaľ je povinný sa stretávať s otcom, pokúsi sa to nejako zvládnuť, alebo si niečo urobí, alebo niečo urobí otcovi“.

Čo sa týka vypočutia dieťaťa, súd je nielen v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa, ale najmä v zmysle Zákona o rodine povinný prihliadať k názoru dieťaťa, ktoré má právo sa v tomto konaní vyjadriť, keďže ide o zásadnú vec, týkajúcu sa jeho samého. Vzhľadom na vek dieťaťa má súd za to, že je už rozumovo natoľko vyspelé, aby bolo schopné svoje stanovisko jasne formulovať. Preto súd prihliadol aj k jeho vyjadreniu.

Oprávnený v odvolaní uviedol, že pokiaľ okresný súd v odôvodnení poukazuje na Dohovor o právach dieťaťa, tak musí objektívne skúmať, či sú mu umožnené aj pravidelné osobné kontakty s obidvoma rodičmi s tým, že práva a povinnosti rodičov by mali byť rovnaké a nemal by prevažovať záujem jedného rodiča proti druhému. Dohovor o právach dieťaťa skutočne akcentuje právo dieťaťa, ktoré žije oddelene od svojho rodiča, aby udržiavalo pravidelný priamy styk s oboma rodičmi okrem prípadu, kedy by to bolo v rozpore s najlepšimi záujmami dieťaťa. V danom prípade treba zdôrazniť, že rodičovská dohoda o úprave styku plne rešpektuje právo dieťaťa na styk s oboma rodičmi. Okolnosti, ktoré na strane dieťaťa bránia jej skutočnému napĺňaniu však nie je možné odstrániť núteným výkonom rozhodnutia, fyzické násilné odňatie dieťaťa od matky by sa nedalo označiť za konanie v súlade s najlepším záujmom dieťaťa.

Vyššieuvedené skutočnosti podľa názoru súdu naznačujú, že otec potrebuje pomoc psychológa, aby si maloletý opäť k nemu vytvoril stabilný, emočne silný kladný vzťah. Nútený výkon rozhodnutia by bol kontraproduktívny a v dieťati by mohol vyvolať trvalé a nezvratné odmietanie otca, čo je v rozpore nielen so záujmom otca, ale najmä dieťaťa. Okresný súd preto postupoval správne, ak konanie o výkon rozhodnutia zastavil a z vlastnej iniciatívy začal nové konanie o úprave styku, v ktorom bude mať priestor na prehodnotenie súčasného spôsobu úpravy styku, ktorý dieťa odmieta. Zároveň bude mať možnosť upraviť styk spôsobom, ktorý umožní prítomnosť nezainteresovanej osoby, odborne schopnej poskytnúť pomoc pri nadviazaní a udržaní vzájomného vzťahu dieťaťa a otca. Je v záujme dieťaťa a jeho ďalšieho psychického vývinu, aby sa vzťah s otcom zlepšil, aby dieťa otca rešpektovalo, vytvorilo si k nemu pozitívny vzťah, ktorý ho bude motivovať, aby spolu trávili čas. Vo všeobecnej rovine kladné výchovné pôsobenie otca na maloleté dieťa rozvíja osobnosť dieťaťa, umožňuje mu nasledovať mužský vzor a vytvárať si prirodzené väzby k svojim predkom. Pre dieťa je tiež dôležité, aby poznalo aj širšiu rodinu otca (starí rodičia) aby sa vedelo identifikovať so svojou rodinou a tak si primerane vytvorilo obraz o sebe samom vo svete. V záujme tohto cieľa je nevyhnutné identifikovať dôvody, ktoré dieťaťu bránia v prežívaní pozitívneho vzťahu k otcovi a pokúsiť sa tieto príčiny odstrániť. Na to bude nepochybne potrebná spolupráca odborníka, otca aj matky dieťaťa.

Odvolací súd v neposlednom rade prihliadol aj k stanovisku kolízneho opatrovníka, ktorý má za to, že ak by stretnutia s otcom prebiehali proti vôli maloletého dieťaťa, mohlo by to mať veľmi negatívny dosah na vnútorné prežívanie dieťaťa, a teda aj na psychický a osobnostný vývin maloletého. Kolízny opatrovník rodinu dlhodobo sleduje, jeho postoj preto nevychádza z izolovaného, jednorazového vyjadrenia dieťaťa, ktoré by skutočne v danom momente mohlo byť ovplyvnené rôznymi faktormi, ale z opakovaných stretnutí s oboma rodičmi a z celkového vývoja vzájomných vzťahov v rodine.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa, ktoré je vo výroku o zastavení exekúcie vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.